

Pracownia Projektowa LIBRA, arch. Elżbieta MACHLARZ, 41-500 Chorzów, ul. Pokoju 154
- tel. kom.: 608 825 577, e-mail: emachlarz1@interia.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla dokumentu:

projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
obszaru położonego w miejscowości Zawada w Gminie Mstów

sporządzanego w związku z uchwałą nr XLIX/398/2023 Rady Gminy Mstów z dnia 10 lutego
2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego obszaru położonego w miejscowości Zawada w Gminie Mstów

Autor: Elżbieta Machlarz

**mgr inż. arch.
Elżbieta MACHLARZ**
uprawnienia urbanistyczne nr 1533

Chorzów – 2023 r.

Spis treści:

1. CZĘŚĆ OGÓLNA.....	3
1.1. Zestawienie materiałów formalno-prawnych	3
1.2. Wykorzystane opracowania i dokumentacje, uwagi metodologiczne	3
1.3. Informacje o zawartości i głównych celach projektu planu miejscowego.....	4
1.4. Powiązania projektu planu miejscowego z innymi dokumentami planistycznymi gminy Mstów.....	5
2. PROPOZYCJE METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANYCH DOKUMENTÓW ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	6
3. OKREŚLENIE OBSZARU ZMIAN PRZEZNACZENIA oraz ISTNIEJĄCEGO ZAGOSPODAROWANIA	6
3.1. Obszar zmian przeznaczenia	6
3.2. Istniejące przeznaczenie i zagospodarowanie	7
Obszary zainwestowane	7
Uzbrojenie terenu.....	7
4. ANALIZA I OCENA WARUNKÓW NATURALNYCH I STANU ŚRODOWISKA	7
4.1. Warunki naturalne.....	7
Położenie i rzeźba terenu	7
Budowa geologiczna i warunki geologiczno-inżynierskie	7
Warunki hydrologiczne	8
Jednolite części wód powierzchniowych (JCWPd)	8
Wody podziemne	8
Główne Zbiorniki Wód Podziemnych	8
Gleby.....	9
Klimat	9
Stan atmosfery.....	9
Wartości przyrodnicze	10
Klimat akustyczny	10
Powierzchnia terenu	10
Lasy	10
4.2. Obszary chronione i cele ochrony, zagrożenia	11
Obszary chronione.....	11
Zagrożenia	11
Podatność na degradację	11
5. INNE ELEMENTY MAJĄCE WPŁYW NA STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO	11
5.1. Zabytki i wartości kulturowe	11
5.2. Rolnicza przestrzeń produkcyjna	11
5.3. Stosunki własnościowe	11
6. OGÓLNA OCENA STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU	12
7. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI USTALEŃ PLANU	12
8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU, ORAZ SPOSOBY ICH UWZGLĘDNIENIA	12
8.1. Cele ochrony ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym.....	12
8.2. Cele ochrony ustanowione na szczeblu krajowym.....	12
8.3. Inne problemy środowiska	13
9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTOWANEGO PRZEZNACZENIA TERENÓW NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA.....	13
10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	14
11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE.....	14
12. INFORMACJE O TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.....	14
13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	15

1. CZĘŚĆ OGÓLNA

Zakres, szczegółowość i metoda opracowania prognozy zostały uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Częstochowie.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest opiniowana – wraz z projektem zmian planu – przez organy ochrony środowiska i wykładana do publicznego wglądu w trybie określonym w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, co umożliwia przedkładanie uwag i wniosków formułowanych przez zainteresowanych i zapewnia ich rozpatrzenie przez organ administracji publicznej.

1.1. Zestawienie materiałów formalno-prawnych

W „Prognozie...” uwzględniono warunki określone w przepisach powszechnie obowiązujących, a w szczególności w niżej wymienionych:

- 1) ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
 - 2) ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
 - 3) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska;
 - 4) ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
 - 5) ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
 - 6) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach;
 - 7) ustawa z dn. 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
 - 8) ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne;
 - 9) ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane;
- wraz ze wszystkimi wynikającymi z ww. ustaw rozporządzeniami.

Wymagania, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko określa ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zmianami).

1.2. Wykorzystane opracowania i dokumentacje, uwagi metodologiczne

Prognozę oddziaływania opracowano na podstawie wizji terenowych i inwentaryzacji obszaru projektu planu miejscowego obszaru zlokalizowanego w miejscowości Zawada w Gminie Mstów przeprowadzonych przez projektantów planu, wykorzystano też dane pochodzące z:

- dokumentacji obowiązującego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mstów” uchwalonego uchwałą nr XXIII/175/2012 Rady Gminy Mstów z dn. 29 czerwca 2012 r. w sprawie zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mstów”,
- dokumentacji obowiązującego planu miejscowego Gminy Mstów w granicach sołectwa Zawada, Uchwała Nr XXVIII/216/2016 Rady Gminy Mstów z dnia 23 grudnia 2016 r.,

- „Prognozy oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mstów w granicach sołectwa Zawada” (opracowanie mgr Łukasz Białozor) do obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mstów uchwalonego w 2015 r.,
- dokumentacji pn.: „Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Mstów /Aktualizacja/, mgr Izabella Maszczyńska, Częstochowa, sierpień 2009 r.,
- dokumentacji pn.: „Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego”, opracowanie opublikowane na stronie: http://bip.slaskie.pl/przest_plan/pzpws.htm,
- archiwalnych dokumentacji środowiskowych.

Sporządzając „Prognozę...” wykorzystywano również dokumentacje, mapy, informacje, materiały ekofizjograficzne oraz inne opracowania:

- 1) ortofotomapy obszaru opracowania udostępnione na stronie internetowej geoportal.gov.pl;
- 2) mapa ewidencji gruntów i budynków obszaru opracowania;
- 3) materiały dotyczące rozmieszczenia sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;
- 4) dyrektywy EWG udostępnione na stronach internetowych natura2000.gdos.gov.pl oraz natura2000.mos.gov.pl;
- 5) rejestry obszarów chronionych udostępnione na stronie internetowej katowice.rdos.gov.pl;
- 6) dane z komunikatów bieżących PIOŚ;
- 7) „Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce wymagających szczególnej ochrony” udostępniona na stronie internetowej Państwowego Instytutu Geologicznego ikar2.pgi.gov.pl.

Analizowano wpływ i ewentualne skutki realizacji poszczególnych ustaleń planu na takie elementy jak różnorodność biologiczna, zdrowie ludzi, istniejące - fauna i flora, stan atmosfery, powierzchnię ziemi, krajobraz, wody powierzchniowe i podziemne, klimat i zasoby naturalne, we wzajemnym powiązaniu tych elementów środowiska i oddziaływaniami na te elementy.

Analiza skutków realizacji ustaleń projektu planu na środowisko nie ograniczała się wyłącznie do obszaru obejmującego same ustalenia, ale wykraczała poza ich zasięg.

Obszar objęty opracowaniem nie jest monitorowany, w związku z czym brak jest badań o stanie środowiska i identyfikacji jego zagrożeń.

W prognozie analizowano trafność doboru rozwiązań niektórych (znanych na etapie opracowania prognozy) systemów infrastruktury technicznej w aspekcie poziomu zabezpieczenia środowiska.

W prognozie uwzględniono skutki dotychczasowego zagospodarowania terenu.

Zakres oceny dostosowano do specyfiki działalności projektowanej na terenie będącym przedmiotem opracowania oraz terenach sąsiednich.

1.3. Informacje o zawartości i głównych celach projektu planu miejscowego

W analizowanym przypadku dla obszaru objętego projektem planu miejscowego przewidziano następujące przeznaczenie terenu (cytat z ustaleń projektu planu):

§ 4.1. *Ustala się przeznaczenie terenu oznaczonego symbolem 1G pod teren górnictwa i wydobywania kopaliny ze złoża „Zawada II”.*

2. Na terenie 1G zakazuje się zabudowy i innych obiektów budowlanych niebędących zabudową.

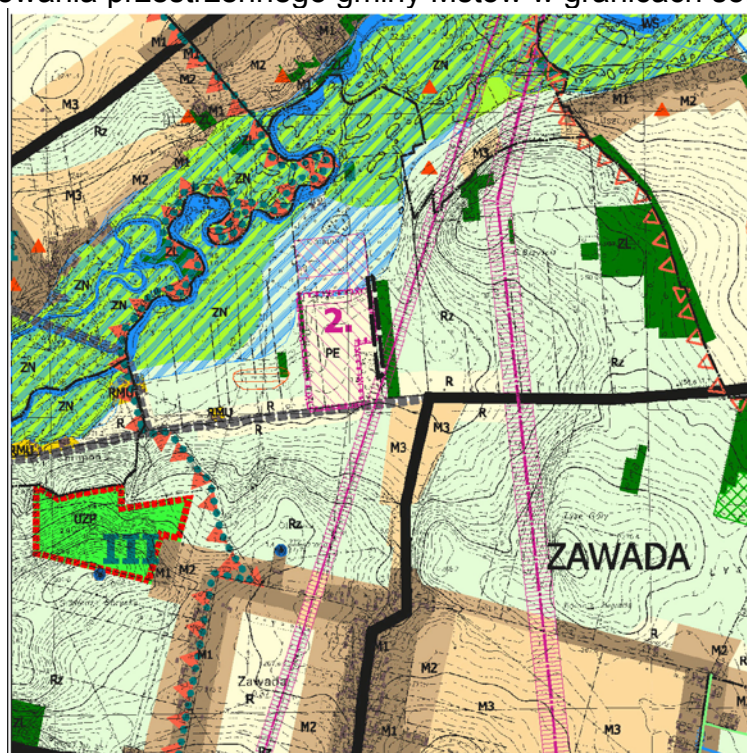
3. Obsługa komunikacyjna terenu 1G odbywać się będzie z terenu istniejącego zakładu górniczego przylegającego do terenu 1.G po jego zachodniej stronie.

Główne cele projektu to sporządzenie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zgodnie z wnioskiem podmiotu zainteresowanego prowadzeniem działalności gospodarczej, której zakres wykracza poza ustalenia obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mstów w granicach sołectwa Zawada, przyjętego uchwałą nr XXVIII/216/2016 Rady Gminy Mstów z dnia 23 grudnia 2016 r. (z uwzględnieniem rozstrzygnięcia nadzorczego nr IFIII.4131.1.15.2017 Wojewody Śląskiego z dnia 1 lutego 2017r.).

1.4. Powiązania projektu planu miejscowego z innymi dokumentami planistycznymi gminy Mstów

W analizowanym przypadku dla obszaru objętego projektem planu miejscowego obowiązują kierunki i zasady polityki przestrzennej określone w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mstów” uchwalonego uchwałą nr XXIII/175/2012 Rady Gminy Mstów z dnia 29 czerwca 2012 roku w sprawie zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mstów”.

Obszar objęty projektem planu miejscowego posiada plan miejscowy obejmujący całość obrębu wsi. Dla wsi Zawada obowiązuje plan miejscowy uchwalony uchwałą nr XXVIII/216/2016 Rady Gminy Mstów z dnia 23 grudnia 2016 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mstów w granicach sołectwa Zawada.

Uchwała Nr XLIX/398/2023 z dnia 10 lutego 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w miejscowości Zawada w Gminie Mstów, określiła obszar objęty pracami planistycznymi, celem niewielkiego poszerzenia obszaru wydobycia kopaliny ze złoża „Zawada II”.

2. PROPOZYCJE METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANYCH DOKUMENTÓW ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanych dokumentów winny umożliwiać monitoring:

- 1) w zakresie zgodności zagospodarowania terenów z postanowieniami miejscowego planu;
- 2) w zakresie oddziaływania na środowisko.

2.1. Analiza zgodności zagospodarowania terenów z postanowieniami miejscowego planu.

Monitoring skutków realizacji postanowień planu miejscowego prowadzony będzie w ramach analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym dokonywanej zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przez wójta gminy uwzględniającej koncesje na eksploatację złoża..

2.2. Analiza oddziaływania postanowień miejscowego planu na środowisko.

Dla oceny skutków dla środowiska realizacji postanowień miejscowego planu proponuje się zastosowanie metod pozwalających na monitoring oddziaływania na środowisko oraz stanu jakości środowiska.

Monitoring oddziaływania na środowisko winien:

- w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych, kontrolę realizacji postanowień tej decyzji,
- w odniesieniu do pozostałych przedsięwzięć kontrola powinna być oparta na danych Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach.

2.3. Częstotliwość przeprowadzania monitoringu powinna być przeprowadzona nie rzadziej niż raz na 4 lata.

3. OKREŚLENIE OBSZARU ZMIAN PRZEZNACZENIA oraz ISTNIEJĄCEGO ZAGOSPODAROWANIA

3.1. Obszar zmian przeznaczenia

Niniejsze opracowanie obejmuje obszar projektu planu miejscowego położony w północno-zachodniej części wsi o powierzchni ok. 0,60 ha. Podstawowym przeznaczeniem terenu jest górnictwo i wydobywanie kopaliny.

3.2. Istniejące przeznaczenie i zagospodarowanie

Istniejące przeznaczenie wynikające z obowiązującego planu miejscowego terenu oznaczonego w omawianym projekcie planu symbolem 1G, to:

3R – tereny rolnicze;
gdzie została dopuszczona zabudowa zagrodowa.

Przedmiotowe dopuszczenie jest bezprzedmiotowe ponieważ dotyczy terenu o szerokości ~18 m i stosując przepisy rozporządzenia w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, ten pas terenu ograniczony drogą i ścianą lasu (zgodnie z § 271 ust. 8 granicę lasu należy traktować jak ścianę budynku ZL z przekryciem dachu rozprzestrzeniającym ogień) nie może zostać zabudowany.

Obszary zainwestowane

Obszar objęty projektem planu jest niezabudowany, w znacznej części użytkowany był jako droga dojazdu rolnego. Droga dojazdu rolnego została przełożona pod las.

Tereny zabudowane i przeznaczone pod zabudowę położone są w odległości ok. 170 m.

Uzbrojenie terenu

Obszar planu nie jest uzbrojony. Planowane przeznaczenie nie wymaga realizacji jakiegokolwiek uzbrojenia terenu. Obsługa komunikacyjna odbywać się będzie z terenu istniejącego zakładu górniczego.

4. ANALIZA I OCENA WARUNKÓW NATURALNYCH I STANU ŚRODOWISKA

4.1. Warunki naturalne

Położenie i rzeźba terenu

Obszar opracowania leży we wsi Zawada, w Gminie Mstów.

Zgodnie z podziałem na rejony fizyczno-geograficzne Polski (Geografia Fizyczna Polski J. Kondracki) gmina Mstów położona jest na pograniczu dwóch podprovincji. Zachodnia i centralna część gminy pozostaje w zasięgu podprovincji: Wyżyna Śląsko-Krakowska (341) w makroregionie: Wyżyna Woźnicko-Wieluńska (341.2) w mezoregionie: Wyżyna Wieluńska (341.21) oraz w makroregionie: Wyżyna Krakowsko-Częstochowska (341.3) w mezoregionie: zwanym Wyżyną Częstochowską (341.31). Wschodnia część gminy położona jest również fragmentarycznie w zasięgu podprovincji: Wyżyna Środkowo-Małopolska (342), w obrębie makroregionu Wyżyna Przedborska (342.1) w mezoregionie Niecka Włoszczowska (342.14). obszar opracowania leży zatem w mezoregionie zwanym Wyżyną Częstochowską (341.31).

Pod względem morfologicznym – obszar opracowania leży w zasięgu Wyżyny Częstochowskiej i jest pochylony w kierunku północno-zachodnim o wysokości ok. 231 m n.p.m. w części północno-zachodniej do ok. 239 m n.p.m. w południowo-wschodniej części.

Budowa geologiczna i warunki geologiczno-inżynierskie

W budowie geologicznej przedmiotowego terenu biorą udział zasadniczo utwory jurajskie i czwartorzędowe.

Utwory czwartorzędowe zalegają bezpośrednio na osadach jurajskich. W dolinie Warty (północno- wschodnia część terenu) są one reprezentowane przez holocenijskie, rzeczne piaski tarasów zalewowych. W rejonach suchych dolin natomiast zalegają holocenijskie namuły den dolinnych.

W części środkowej i południowej przeważają eluvia piaszczyste glin zwałowych, natomiast w części północno – wschodniej wyróżniający udział mają plejstocenijskie piaski i żwiry wodnolodowcowe górne, a południowo – wschodniej także piaski rzeczne tarasów nadzalewowych. Pośród wymienionych utworów czwartorzędowych występują również piaski i żwiry akumulacji szczelinowej czy też piaski pyłowe.

Osady jurajskie mają swoje wychodnie w rejonie lokalnych, rozproszonych wzniesień i są zbudowane z wapieni kredowych, bądź wapieni płytowych.

Lokalnie w granicach opracowania mogą występować również utwory z okresu kredy.

Warunki hydrologiczne

Pod względem hydrograficznym rejon opracowania leży w dorzeczu rzeki Warty, będącej prawobrzeżnym dopływem Odry.

Na przedmiotowym obszarze występują tereny szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie $Q=1\%$ i 10% , obejmujące głównie obszary w dolinie rzeki Warty.

Uzupełnieniem sieci hydrograficznej są zbiorniki wodne powstałe w wyniku powierzchniowej eksploatacji kopaliny.

Jednolite części wód powierzchniowych (JCWPd)

Omawiany teren leży w zasięgu JCWPd nr 99 (jednolitych części wód podziemnych). Według danych Państwowej Służby Hydrogeologicznej ogólna ocena stanu JCWPd nr 99 jest dobra i nie jest zagrożona niespełnieniem celów środowiskowych.

Wody podziemne

Pod względem podziału hydrogeologicznego Polski, przyjętego w treści seryjnych *Map hydrogeologicznych Polski, w skali 1:200 000 – Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa*, przedmiotowy teren położony jest w zasięgu Regionu Wieluńsko - Krakowskiego (XVII) oraz Podregionu Krakowsko – Częstochowskiego (XVII2), w którym wody podziemne występują w utworach stratygraficznie przynależnych do jury.

Głównym poziomem użytkowym Regionu Wieluńsko - Krakowskiego jest poziom górnourajski o charakterze szczelinowo-krasowo-porowym, budowany przez spękane i skrasowiaste wapienie górnej jury. Wody te charakteryzują się dobrą jakością dla celów komunalnych.

Czwartorzędowe piętro wodonośne związane jest z piaszczystymi i piaszczysto-żwirowymi osadami plejstocenijskimi pochodzenia rzeczno- i rzeczno-lodowcowego oraz w mniejszym stopniu z osadami rzeczno- holocenu. Tworzą one od jednego do trzech poziomów wodonośnych, oddzielonych osadami słabo przepuszczalnymi – mułkami, piaskami gliniastymi i glinami. Jest to piętro nieciągłe. Miąższość utworów wodonośnych zróżnicowana – od kilku do kilkudziesięciu metrów. W dolinach rzecznych zwierciadło wody gruntowej występuje płytko, przeważnie od 0,0 m do 1,0 m p.p.t.

Ujęcia wód

Na terenie sołectwa Zawada zlokalizowana jest studnia ujmująca wody głębinowe.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Zgodnie z materiałami źródłowymi przedmiotowy obszar znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZW) nr 326, Częstochowa (E), który jest poziomem górnourajskim o charakterze szczelinowo – krasowo – porowym. Zbiornik zasilany jest

przez infiltrację z wodonośnych utworów czwartorzędowych lub bezpośrednio przez infiltrację wód na wychodniach wapieni oraz drenaż rzeki Warty.

Jedynie niewielki północno – wschodni fragment Zawady znajduje się w zasięgu GZWPnr 408 Niecka Miechowska (NW), który jest poziomem górnokredowy o charakterze szczelinowo – porowym. Wody tego poziomu generalnie nie są izolowane, a miejscami tylko częściowo izolowane utworami czwartorzędowymi o większej miąższości.

Obszar planu położony jest poza zasięgiem GZWP.

Gleby

W rejonie opracowania występują gleby wytworzone z utworów czwartorzędowych: piasków, żwirów, glin, pyłów oraz powstałe ze skał wieku jurajskiego - wapieni górnourajskich i skał wieku kredowego – wapieni marglistych i margli.

Pod względem typologicznym większość występujących gleb należy do gleb bielcowych i pseudobielcowych. Gleby te cechują zbliżone właściwości. Gleby te wytworzone z piasków luźnych i słabogliniastych zaliczone zostały do gruntów ornych średnich – RIVa.

Nie stwierdzono skażenia toksycznego lub zakwaszenia gleb. Monitoring prowadzony przez PIOŚ wykazał nieznaczne przekroczenia zawartości metali ciężkich w glebach, lecz pochodzenie tych przekroczeń można uznać za naturalne.

Klimat

Zgodnie z podziałem Polski na dzielnice rolniczo-klimatyczne (R. Gumiński) obszar opracowania położony jest w zasięgu XV – Częstochowsko-Kieleckiej dzielnicy klimatycznej. Dzielnice tę charakteryzują następujące warunki klimatyczne:

- średnia roczna temperatura powietrza 7,5°C
- najcieplejszy miesiąc – lipiec +17°C
- najchłodniejszy miesiąc – styczeń -3°C do -3,5°C
- roczna amplituda w granicach 21°C do 23°C
- średnia roczna liczba dni z przymrozkami 120-140 dni
- czas zalegania pokrywy śnieżnej 60-80 dni, maksymalnie 100 dni
- okres wegetacyjny średnio 210-220 dni
- średnioroczna skala opadów w granicach 600-700 mm

Przeważają wiatry zachodnie, południowo-zachodnie i północno-zachodnie – ok. 46% dni w roku, rzadziej obserwuje się wiatry północno-wschodnie i południowo-wschodnie.

W chłodnej porze roku wyraźnie wzrasta częstotliwość wiatrów południowo-zachodnich i południowych, w cieplej – północno-zachodnich i południowych. Dominują wiatry o średnich prędkościach 3 do 4 m/sek.

Stan atmosfery

Stan sanitarny powietrza atmosferycznego kształtują różne czynniki np.: emisja zanieczyszczeń, czynniki meteorologiczne m.in. kierunek i prędkość wiejących wiatrów, ciśnienie atmosferyczne, opady, inwersje termiczne oraz warunki topograficzne. Największe znaczenie ma jednak prędkość i kierunek wiatrów. Prędkość decyduje bowiem o tempie rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, natomiast kierunek wiatru o trasie ich tranzytu. Przewaga wiatrów zachodnich i południowo-zachodnich w warunkach klimatu lokalnego może powodować, okresowy wzrost zanieczyszczeń z rejonu Częstochowy oraz Śląska. Na stan zanieczyszczenia powietrza mają bowiem wpływ oprócz emitatorów lokalnych również emitory zlokalizowane poza jej granicami.

Na obszarze opracowania nic nie wskazuje na jakiegokolwiek przekroczenia norm dot. stanu sanitarnego powietrza atmosferycznego.

Wartości przyrodnicze

Zgodnie z podziałem Polski na regiony geobotaniczne według Matuszkiewicza (2008), niemal cały obszar wsi Zawada znajduje się w zasięgu Krainy Jury Krakowsko – Częstochowskiej (C.4), Okręgu Jury Północnej Olkusko – Częstochowskiej (C.4.1.) i Podokręgu Ogrodzeniecko – Mstowskim (C.4.1.a).

Jedynie północno – zachodnia część Zawady położona jest na pograniczu jednostek Krainy Wyżyn Środkowomłopolskich (C.2), Okręgu Olesko – Częstochowskiego (C.2.2), Podokręgów: Kłomnickiego (C.2.2.c) i Okręgu Niecki Włoszczowskiej (C.2.3) i Podokręgu Garneckiego (C.2.3.c).

Na przestrzeni lat pod wpływem antropopresji pierwotne siedliska ulegały przekształceniom, co pociągało za sobą zmiany w fizjonomii i strukturze gatunkowej poszczególnych fitocenoz. Do głównych przemian roślinności Zawady należało wycinanie lasów na potrzeby rolnictwa, bądź osadnictwa.

W związku z powyższym aktualnie pośród obszarów biologicznie czynnych przeważają użytki rolne. Mniejszość zajmują natomiast tereny lasów i zadrzewień

Pośród lasów występują tutaj między innymi stosunkowo niewielkie płaty (na północnym – zachodzie) zbiorowisk tworzonych głównie przez sosnę zwyczajną (*Pinus sylvestris*), z domieszką gatunków liściastych jak na przykład dęby (*Quercus sp.*) czy brzozy (*Betula sp.*).

W bezpośrednim sąsiedztwie rzeki pojawiają się natomiast gatunki siedlisk łęgowych jak na przykład wierzby (*Salix sp.*), olsze (*Alnus sp.*) itp.

Fauna jest reprezentowana przez przedstawicieli należących do różnych grup systematycznych, związanych z występującymi tutaj siedliskami, głównie otwartymi.

Zarówno na terenach otwartych jak i zadrzewionych występują liczne gatunki ptaków, a także ssaki, a wśród nich między innymi drobne gryzonie, owadożerne, przedstawiciele małych drapieżników, a także ssaków kopytnych.

Tereny wód powierzchniowych, zwłaszcza stojących lub o wolnym przepływie stanowią dogodne miejsca bytowania lub/i rozrodu dla płazów, głównie bezogonowych.

Najliczniej reprezentowaną grupą zwierząt są bezkręgowce, w tym mięczaki, pajęczaki i owady reprezentowane przez licznych przedstawicieli należących do różnych jednostek taksonomicznych jak na przykład ważki, prostoskrzydłe, chrząszcze, motyle, muchówki, błonkówki, czy pluskwiaki.

Projekt planu nie zaburza podstawowego charakteru pokrycia (agrocenozy drobnoprzestrzenne). Projektowany sposób zagospodarowania umożliwia migrację i wymianę genetyczną fauny i flory.

Na obszarze gdzie przewidziano w proj. wydobywanie kopaliny nie występują żadne siedliska zwierząt lub roślin chronionych.

Klimat akustyczny

Na analizowanym obszarze nie występują szczególne źródła hałasu wymagające podjęcia działań zmierzających do ich ograniczenia lub osłonięcia.

Powierzchnia terenu

Analizowany obszar nie jest zabudowany.

Lasy

Na analizowanym obszarze lasy nie występują.

4.2. Obszary chronione i cele ochrony, zagrożenia

Obszary chronione

Zgodnie z publikowanymi na stronach ikar2.pgi.gov.pl, natura2000.gdos.gov.pl oraz www.natura2000.mos.gov.pl danymi obszar projektu planu położony jest w otulinie Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”. Nie ustanowiono zadań ochronnych dla obszaru otuliny.

Zagrożenia

Na analizowanym obszarze planu występuje zagrożenie wodami powodziowymi o prawdopodobieństwie $Q=1\%$ i $Q=10\%$. Nie występuje zagrożenie osuwania się mas ziemnych, ani też zagrożenia dla flory i fauny.

Podatność na degradację

System przyrodniczy posiada zdolność utrzymywania lub odtwarzania swej struktury i funkcji w warunkach zmian zewnętrznych, czyli powracania do stanu normalnego po jego naruszeniu. W niektórych przypadkach jednak następuje załamanie równowagi ekologicznej najczęściej w przypadku naruszenia mechanizmów homeostatycznych.

Zdolność do regeneracji posiadają przede wszystkim komponenty biotyczne, a wśród abiotycznych – hydrosfera i klimat, pozostałe są nieodwracalne. Regeneracja przyrody odbywa się dzięki procesowi sukcesji i rozprzestrzeniania się gatunków. Świadczą o tym obserwacje sukcesji ekologicznej – spontanicznej i wspomaganej przez człowieka np. na zdegradowanych terenach poeksploatacyjnych, lub na terenach występowania muraw kserotermicznych zalesionych, a później odlesianych.

Regeneracji mogą podlegać również wody – powierzchniowe i podziemne w wyniku ustania działania czynników degradujących (powracanie poziomu wód do stanu pierwotnego po zaprzestaniu działalności górniczej, przywracanie zanieczyszczonym rzekom wartości biologicznej po likwidacji źródeł degradacji).

Na obecnym etapie wiedzy o strukturze i funkcjonowaniu systemu przyrodniczego nie jest możliwe przedstawienie przestrzennego rozmieszczenia odporności na degradację i zdolności do regeneracji środowiska przyrodniczego na analizowanym obszarze.

5. INNE ELEMENTY MAJĄCE WPŁYW NA STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO

5.1. Zabytki i wartości kulturowe

Na obszarze opracowania nie występują żadne zabytki ani obiekty posiadające wartości kulturowe.

5.2. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Powierzchnia planu jest terenem rolnym (grunt orny).

5.3. Stosunki własnościowe

Nieruchomość objęta planem jest we władaniu prywatnym.

6. OGÓLNA OCENA STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Na obszarze objętym opracowaniem stan środowiska przyrodniczego uległ w większej części antropogenicznym zmianom, przede wszystkim na skutek działań inwestycyjnych. Oddziaływanie tego czynnika spowodowało zmiany w strukturze gleb.

W przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu nie wystąpią żadne istotne zmiany. Zapisane w projekcie planu warunki ochrony środowiska istotnie ograniczają wpływ na cele ochronne ustanowione dla Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”.

7. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Analiza istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji przewidywanych ustaleń miejscowego planu prowadzi do następującej, prognozowanej oceny:

teren 1.G o pow. ok. 0,6 ha – nie przewiduje się problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji ustaleń planu.

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU, ORAZ SPOSOBY ICH UWZGLĘDNIENIA

8.1. Cele ochrony ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym

Siedliska przyrodnicze z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej nie występują na obszarze opracowania.

8.2. Cele ochrony ustanowione na szczeblu krajowym

Zgodnie z już nieobowiązującą *Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030* przygotowywane miały być regulacje prowadzące do ciągłego analizowania przekształceń zagospodarowania i stanu środowiska.

W „Koncepcji ...” przewidywano:

- „monitorowanie zmian w całej sferze gospodarowania, związanych z nim przekształceń środowiska przyrodniczego oraz ciągle aktualizowanie informacji o zasobach stanowiących podstawę rozwoju;
- diagnozowanie kształtowanych przeobrażeń strukturalnych oraz współzależnych z nimi uwarunkowań ekologicznych i przestrzenno-ekonomicznych;
- ciągle prognozowanie zmiennych w czasie warunków i sytuacji, określanie pola najbardziej prawdopodobnego rozwoju, wybór dostosowanych do nich strategii oraz prognozowanie i programowanie rozwoju w oparciu o ciągle aktualizowany obraz kształtowanej rzeczywistości;
- ciągłość procesu monitorowania, diagnozowania, prognozowania, programowania i projektowania przekształceń strukturalnych, podejmowanie decyzji kształtujących rozwój przez podmioty całego systemu funkcjonowania państwa;
- ciągle badanie przestrzeni geograficznej i zachodzących w niej procesów rozwoju i przestrzennego zagospodarowania. Jest to formuła kształtowania strategii elastycznych, otwartych i dynamicznych wobec otwartej przyszłości. Strategii, które odpowiadałyby na pytanie, jak postępować współcześnie, zamiast jaka będzie przyszłość (co będzie); jak osiągać rozwiązania konsensusowe przez procedury negocjacyjne; jak wykorzystywać szansę i minimalizować zagrożenia; jak godzić cele bieżące z długookresowymi.

Monitorowanie zmian - organizacja Systemu Informacji Przestrzennej (SIP)

Monitoring zmian strukturalnych, dokonujących się w ciągłym procesie przekształceń polskiej przestrzeni, jest jednym z podstawowych instrumentów funkcjonowania systemu planowania strategicznego. System ten, zgodnie z zasadą ciągłości, obejmuje segmenty: monitorowania rzeczywistości, diagnozowania procesów przekształceń, prognozowania - programowania - projektowania przyszłości, podejmowania decyzji strategicznych.

Rolą monitoringu jest tworzenie podstaw informacyjnych permanentnego diagnozowania procesów przekształceń. Monitoring przestrzenny jest systemem dynamicznym, nie tylko gromadzącym informacje, ale także przetwarzającym, emitującym sygnały ostrzeżenia, a nawet programującym hipotetyczny rozwój sytuacji w przypadku braku interwencji decyzyjnej czy planistycznej.

Ewolucja koncepcji gospodarki przestrzennej, struktur administracyjnych i samorządowych państwa warunkuje operacjonalizację systemu monitoringu. Uznaje się, iż ogniwami podstawowymi będą poziom krajowy, uwzględniający problemy całego kraju, poziom regionów administracyjnych oraz poziom miejscowy.

Poziom krajowy wiąże się z koncepcją polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, wraz z polityką międzyregionalną państwa - jest więc poziomem użytecznym głównie dla centralnych struktur analityczno-decyzyjnych. Poziom miejscowy wiązany jest zaś ze strukturą samorządową i użytecznością monitoringu dla władz gminnych. Jest to istotne rozróżnienie ze względu na różne typy polityk przestrzennych, prowadzonych przez państwo i przez układ samorządowy. Polityki te nie zawsze będą zbieżne, dlatego monitoring może stanowić rynek informacyjny, w ramach którego może następować optymalizacja działań przestrzennych. W tym układzie szczególnie istotna jest polityka regionalna państwa, a zwłaszcza interwencja państwa na obszarach zdegradowanych lub podlegających restrukturyzacji.

Operacyjnym narzędziem monitoringu powinien być System Informacji Przestrzennej traktowany jako odwzorowany kartograficznie zbiór informacji odniesiony do problemowej struktury przestrzennego zagospodarowania kraju.

Konieczne jest stworzenie w Polsce Systemu Informacji Przestrzennej opartego o podział na jednostki terytorialne „NTS”, analogiczne do stosowanych na terenie Unii Europejskiej.”

Obecnie nie powstał jeszcze nowy dokument tej rangi co powoduje brak możliwości oceny zgodności z nim. „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” mocą ustawy o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw została uchylona (Dz. U. z 2020 r., poz. 1378).

8.3. Inne problemy środowiska

Na obszarze opracowania inne problemy środowiska nie występują.

9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTOWANEGO PRZEZNACZENIA TERENÓW NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

Przewidywane oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną – nie występują,
- ludzi – nie występują,
- zwierzęta – nie występują,
- rośliny – nie występują,
- wodę – nie występują,
- powietrze – nie występują,
- powierzchnię ziemi – występują – są to oddziaływania bezpośrednie i stałe,
- krajobraz – nie występują,
- klimat – nie występują,
- zasoby naturalne – występują – są to bezpośrednie i stałe,
- zabytki – nie występują,
- dobra materialne – nie występują.

Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na środowisko projektowanego w proj. planu przeznaczenia terenu. Znaczącego tzn. takiego, którego nie można ograniczyć, i którego skutki byłyby nieodwracalne lub niemożliwe do rewaloryzacji.

Oddziaływanie zainwestowania przewidzianego projektem planu na środowisko przyrodnicze oceniono posługując się następującymi kryteriami:

- charakterem zmian (**bardzo korzystne, korzystne, niekorzystne, niepożądane, neutralne**),
- intensywności przekształceń (**nieistotna, nieznaczna, zauważalna, duża, zupełna**),
- bezpośredniości oddziaływania (**bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane**),

- okresu trwania oddziaływania (**długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe**),
- częstotliwości oddziaływania (**stałe, chwilowe, epizodyczne**),
- zasięgu oddziaływania (**miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne, transgraniczne**),
- trwałości przekształceń (**nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji**).

Obszar o powierzchni około 0,6 ha jest niezabudowany, obejmuje tereny o niskiej bonitacji rolnej, proponowaną zmianę należy ocenić, jak poniżej:

- charakter zmian – **neutralne**,
- intensywność przekształceń – **nieznaczna**,
- bezpośredniość oddziaływania – **bezpośrednia**,
- okres trwania oddziaływania – **średnioterminowy**,
- częstotliwość oddziaływania – **stała**,
- zasięg oddziaływania – **miejscowy**,
- trwałości przekształceń – **częściowo odwracalne**.

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Projektowany obszar zmiany planu miejscowego o powierzchni około 0,6 ha nie zawiera żadnych, chronionych siedlisk – przewidywane zagospodarowanie obszaru ma oddziaływanie na środowisko naturalne, po zakończeniu eksploatacji obszar planu (w znaczącej części będący akwenem wodnym) pozytywnie wpłynie na stan środowiska naturalnego.

Przewidywane zagospodarowanie zostało w projekcie planu miejscowego obwarowane wieloma warunkami, których spełnienie gwarantuje niewielką uciążliwość dla środowiska.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Dla terenu 1G o powierzchni ok. 0,6 ha – obejmującego obszar niezabudowany, przewiduje się wprowadzenie przeznaczenia pod teren górnictwa i wydobywania. Jest to szczególne przeznaczenie bo całkowicie uzależnione od występowania kopaliny – fakt ten powoduje, że w niniejszym opracowaniu nie podjęto analizy rozwiązań alternatywnych a jedynie czy może być dopuszczone wydobywanie kopaliny na obszarze planu. Zatem w tym przypadku rozważanie rozwiązań alternatywnych jest bezprzedmiotowe.

12. INFORMACJE O TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Realizacja zagospodarowania zgodnie projektowanym w planie przeznaczeniem i zasadami zagospodarowania nie będzie stwarzała możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z przeprowadzoną analizą zasięg oddziaływania możliwych do zrealizowania na obszarze opracowania inwestycji będzie wyłącznie miejscowy – nie będzie wykraczał poza bezpośrednie otoczenie przewidywanych form zagospodarowania.

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Opracowując prognozę przeanalizowano szereg materiałów archiwalnych dla dokonania oceny wartości przyrodniczych, które występują na terenie objętym planem. Zbadano stan środowiska (wód, powietrza, gleb, lasów itd.) i przeanalizowano ustalenia zawarte w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego niewielkiej części wsi Zawada.

Opracowując prognozę przebadano, jakie formy ochrony ustanowiono już dla terenów i jakie ograniczenia w zagospodarowaniu wynikają z warunków środowiskowych. Sprawdzone, czy na obszarze opracowania są tereny narażone na zalanie wodami powodziowymi, tereny udokumentowanych złóż lub stref ochrony ujęć wód. Analizowano również, czy ustalony planem zasięg terenu przeznaczanego pod górnictwo i wydobywanie nie zniszczy wartościowej elementów środowiska i nie zamknie atrakcyjnych wglądów widokowych.

Stwierdzono, że proponowane ustalenia proj. planu nie pogorszą znacząco stanu środowiska.

Przyjęte w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zasady zagospodarowania pozwalają na ustalenie dla istniejącego i projektowanego zagospodarowania kilku rodzajów oddziaływania na środowisko, dla wydzielenia których, kryterium stanowi, dla przewidywanego w planie miejscowym przeznaczenia – zagrożenia dla środowiska.

Określono potencjalne zagrożenia dla środowiska, które mogą się pojawić w wyniku realizacji ustalonego w proj. planu przeznaczenia terenu:

obszary obecnie niezabudowane, przeznaczone pod teren górnictwa i wydobywania, których przeznaczenie w projekcie planu jest inne od istniejącego użytkowania – przewiduje się tam neutralny wpływ na środowisko

mgr inż. arch.
Elżbieta MACHLARZ
Uprawnienia urbanistyczne nr 1533